

Szolgáltató erdőgazdálkodás

Az állami vagyontörvény elfogadásakor az állami vagyonkezelés szervezete meghatározásra került. Arról azonban, hogy az állami vagyont milyen módon és milyen szervezetek kezeljék, mély a hallgatás minden hivatalos fórumon. Az új szervezet vezetésében részt vevő személyek megnevezése már részben ismert, részben szóbeszéd tárgya. A személyekről előre metszhetjük, milyen szemléletű vagyonkezelés várható. Ugyancsak szóbeszéd tárgya az erdészi felsővezetők jövő állami/magán erdőgazdálkodásának elképzelése is.

Az Országos Erdészeti Egyesület Közgyűlése által meghatározott 2007. évi program leszögezi, hogy „Támogatjuk a többcélú fenntartható erdőgazdálkodás fejlesztését, az állami erdőgazdálkodás szakmai színvonalának, szervezetének és területének megőrzésével.”

Az állami erdőgazdálkodás jövőjét tehát az Egyesület nem az összevonásokban, a szervezet csonkításában, a privatizációban, az ágazat szétszeletelésében, ezzel újabb munkahelyek megszüntetését eredményezve határozza meg, hanem a lehetőségek minél teljesebb kihasználásában látja. Az erdő termékeinek és szolgáltatásainak többcélú hasznosítása, a szakmai munka hatékonyságának és színvonalának emelése, új munkahelyek teremtése, ez az igazi mérnöki, erdőmérnöki feladat.

Az ez évi kárpátaljai egyesületi emléktúrán élhettük át és emlékezhettünk, hogy erdész eleink miért tanultak oly sokféle tantárgyat egyetemünkön, hogy hogyan végeztek a szó igaz értelmében vidékfejlesztést. Utat, vasutat, házakat, templomot építettek, élelmeztek, ruházták a Kárpátalján élő ruszinokat. Nemcsak az erdőt művelték! Egyre távolodunk ettől a szemlélettől. Nem zöld erdészekre van szükség a mai társadalomnak sem, zöldből, mint divatos közegeből már van éppen elég. Az erdész maradjon meg hiteles vidékfejlesztőnek, ahol a biológia, műszaki és közgazdasági szaktudásra és azok összehangolt ismeretére van szükség. Ilyen ismerettel csak az erdész rendelkezik, neki van ilyen múltja és van jövője. Az Európai Unió az erdészetet már külön megnevezi a 2007-2013. időszak-

ra vonatkozóan, mint a vidékfejlesztés kiemelt ágazatát a mezőgazdaság mellett. Sajnos a hazai jogrendben nem sikerült elérnünk, hogy az erdészeti támogatások külön jelenjenek meg. Ha ez így lenne, mindenki számára világos volna mit szán az EU az erdőgazdálkodásnak a jövőben. Természetesen ettől még az EU-elvárások léteznek és ezek az előírások megvalósítandók Magyarország számára.

Világosan kell látni, hogy a természetvédelem fontos területe az erdőgazdálkodásnak, melyet az ágazatnak komolyan kell kezelni, ahogy teszi is, de a jövő vagyone-

A kecskeméti erdészek által létesített arborétum. Fotó: Pápai G.

zelése szempontjából csak egy szempont. A társadalom számára az erdő egyéb hozamai és szolgáltatásai, mint a környezetvédelem, az erdők általános védelme, az erdészeti erdei iskolák működtetése, a kűszob alatti erdők fenntartása, a megújuló faanyag biztosítása, a rekreáció, az erdő egyéb termékeinek hasznosítása, a képzetlen munkaerő foglalkoztatása stb. mind vidékfejlesztési tényezők, melyek egységes szemléletű vagyonkezelést igényelnek. Nem lehet csak egy ma divatos, időnként populista túlzásokra épülő szempont az erdőgazdálkodás jövőjét építeni. Folyamatos kommunikációt a szakmával, a döntéshozókkal, és a civilekkel is meg kell ismertetni az erdőgazdálkodás előbb vázolt széles feladatkörét és felelősségét a társadalom egésze irányába.

A folyamatban lévő erdőtörvény módosítása is a fenti szempontok erősítését kell hogy szolgálja és Egyesületünk ilyen irányú javaslatokat is tett.

A közérdekű, jóléti, szolgáltató erdőgazdálkodás igénye és szempontjai ismertek az ágazatban. A lengyelországi állami erdőgazdálkodás közérdekből

végzett munkáira, szolgáltatásaira éves költségvetésük 15-20%-át állami támogatásként kapják meg. A vagyonkezelővé vált nemzeti parkjaink közérdekű munkáit kb. 70-80%-ban ismeri el a költségvetés, a többi költséget bevételeikből kell fedezni. Ez az arány azonban folyamatosan csökken. Az állami erdőgazdálkodásnál a közérdekből végzett feladatok ellátására a központi költségvetési forrás megszűnt.

A piacgazdaságban a nagy cégek, mint a távhő, a gáz, a villamos energia, telefon-szolgáltatók stb. úgynevezett alapdíjat alakítottak ki, melyet az igénybevevő megfizet, függetlenül a havi igénybevétel szintjétől. Ennek mértéke különböző, de eléri 15-35%-ot.

A közérdekből szolgáltató erdőgazdálkodó hasonló módon jusson közérdekű alapdíjhoz és költségeinek 10-20%-át kapja meg központi forrásból. A további gazdasági körbe sorolható tevékenységeinek költségeit a bevételeiből fedezze. A közérdekű alapdíj központi forrásának megeremtését kell meghatározni ehhez az EU és nemzeti lehetőségek körében. Ez egy korszerű szemlélet, melyet a többi természet iránt el-

kötelezett szervezet is követhetne a társadalmi tehervállalás és a tisztánlátás érdekében.

Az erdészeti ágazat ezzel a megoldással lesz képes teljesíteni közérdekű feladatait, ne saját személyi állománya leépítésével, összevonások erőltetésével, más tárcához történő áthelyezésével keresse kedvezőbb pénzügyi helyzetét. Példaként említhetjük, hogy a természetvédelem is kénytelen ismét jelentősen emelni szakszemélyzetének létszámát, visszaállítani a nemzeti park igazgatóságok számát, hogy feladatainak képes legyen eleget tenni és ehhez 1,5 milliárd Ft többlet-költségvetést biztosítanak.

Közérdekű költségeit az erdőgazdálkodóknak is el kell ismerni, hogy magas szakmai színvonalon legyen képes ellátni a társadalom által elvárt feladatok megvalósítását, ugyanakkor a társadalmi tehervállalást csökkenti azzal, hogy gazdasági tevékenységet is végez és jelentős mértékű adó befizetésével járul hozzá a nemzeti költségvetéshez.

Ormos Balázs